

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Att. Sven Erik Bukholt
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

Til brug for Indenrigs- og Sundhedsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 96, 97, 98 og 99 fra Folketingets Sundhedsudvalg kan Sundhedsstyrelsen oplyse følgende:

Spørgsmål 96:

"Ministeren bedes oplyse i hvilket omfang, der efter autorisationsloven eller anden lovgivning, kan ske gennemtrængning/brud eller fjernelse af huden, for at der er tale om et operativt indgreb, der forudsætter, at det alene kan udføres af en autoriseret læge."

Svar:

./ Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at det af lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og sundhedsfaglig virksomhed (herefter autorisationsloven) § 74, stk. 2, at en person, der ikke har autorisation som læge, ikke må, medmindre andet er særligt lovhjemlet, foretage operative indgreb.

En definition på et operativt indgreb lader sig ikke gøre ud fra faste kriterier, men almindeligvis defineres et operativt indgreb som et indgreb, der medfører gennembrud af hud, væv eller slimhinder, eller et indgreb med indførelse af apparatur i de naturlige legemsåbninger, uanset om det foretaget i diagnostisk eller terapeutisk øjemed.

Det fremgår af bemærkningerne til autorisationsloven:

- at det er forbeholdt læger at foretage operationer, hvad enten disse foretages med et terapeutisk eller et ikke-terapeutisk formål,
- at det tillægges vægt i forbindelse med visse mindre indgreb, hvor der hovedsaglig er tale om gennembrud af huden, at der er tale om et ikke-terapeutisk formål,
- at tatovering, scarification og piercing derfor ikke regnes for at være operative indgreb, men hvis et indgreb uden terapeutisk formål er mere omfattende end tatovering, scarifikation eller piercing, regnes det for et operativt indgreb, samt
- at et eksempel på dette er omskæring af drenge.

Omskæring af drenge er således et indgreb, som er forbeholdt læger at udføre.

28. november 2008
j.nr. 7-703-22-28/1/ANM

Tilsyn
Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Tlf. 7222 7400
Fax 7222 7414
E-post info@sst.dk

Dir. tlf. 7222 7728
E-post eft@sst.dk

Spørgsmål 97:

"Ministeren bedes oplyse, i hvilket omfang der er givet dispensation fra autorisationsloven, der indebærer, at andre kan udføre et indgreb, hvor der sker gennemtrængning af hudens forskellige lag/fjernelse af hele stykker hud."

Svar:

- ./ Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at der ikke i autorisationsloven er indsat en mulighed for at dispensere fra § 74, stk. 2.

Det fremgår imidlertid af autorisationslovens § 17, at en autoriseret sundhedsperson skal udvise omhu og samvittighedsfuldhed i sit virke, herunder ved brug af medhjælp. Det er således muligt for læger at benytte medhjælp til at udføre omskæring af drenge.

En læge skal udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved udvælgelsen af sin medhjælp. Idet der er tale om overdragelse af opgaver, der er forbeholdt den autoriserede sundhedsperson som følge af dennes uddannelse, skal den autoriserede sundhedsperson i særlig grad sikre sig, at medhjælpen har de kvalifikationer, der er nødvendige for at udføre opgaven.

En læge skal udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved instruktion af sin medhjælp, hvilke vil sige, at lægen skal sikre sig, at medhjælpen har fået klar og entydig instruktion i at udføre den overdragne forbeholdte opgave. Det vil også sige, at lægen skal sikre sig, at medhjælpen har forstået instruktionen, som derfor skal være af et sådant omfang, at der ikke på noget tidspunkt kan være tvivl om, hvor langt bemyndigelsen rækker. Dette indbefatter, at medhjælpen er bekendt med de foranstaltninger, som er krævet for at udføre den overdragne forbeholdte opgave, ligesom medhjælpen er instrueret i at kunne behandle eventuelle komplikationer, herunder er bekendt med hvornår der skal tilkaldes relevant hjælp.

Endelig skal en læge udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved i fornødent omfang at føre tilsyn med medhjælpens virksomhed. Omfanget af tilsynet afhænger bl.a. af medhjælpens erfaring og kompetence i relation til den konkrete forbeholdte opgave.

Efter Sundhedsstyrelsens opfattelse, i relation til omskæring af drenge, skal lægen være til stede under indgrebet, jf. Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9267 af 23. maj 2005 om omskæring af drenge. Lægen er ansvarlig for det udførte indgreb, så længe medhjælpen holder sig til lægens instrukser.

Spørgsmål 98:

"Ministeren bedes oplyse, om omskæring, hvor der sker fjernelse af forhuden op en dreng, er at betragte som et kirurgisk indgreb."

Svar:

- ./. Sundhedsstyrelsen skal henvise til svaret til spørgsmål 96.

Side 3

28. november 2008

Sundhedsstyrelsen

Spørgsmål 99:

"Formålet med lov om autorisation af sundhedspersonale og om sundhedsfaglig virksomhed er bl.a. at styrke patientsikkerheden og beskytte borgerne/patienterne mod kvaksalveri. Finder ministeren, at drengebørn, der omskæres af private personer ud fra religiøse eller traditionelle forhold, er udsat for behandling, der kan ligestilles med kvaksalveri? "

Svar:

- ./. Sundhedsstyrelsen kan endvidere oplyse, at autorisationslovens § 73 regulere kvaksalveri. Det fremgår af bestemmelsen, at en person, der ikke har autorisation efter autorisationsloven, kan behandle syge, men ikke i den forbindelse udsætte nogens helbred for påviselig fare.

Det vil dog ikke efter denne bestemmelse være muligt for en person at behandle syge med en behandling, der er forbeholdt en autoriseret sundhedsperson at udføre. Omskæringen vil dermed ikke kunne ligestilles med kvaksalveri.

En person uden autorisation som læge og uden at være medhjælp for en læge vil således ikke med hjemmel i § 73 kunne foretage omskæring af dreng. Såfremt en sådan person foretager omskæring af en dreng og herved udsætter drengens helbred for påviselig fare, vil vedkommende ikke blive straffet for overtrædelse af § 73, jf. § 87. Vedkommende vil i stedet blive straffet for overtrædelse af § 74, stk. 2, jf. § 89. Straffen er fængsel i indtil ét år, under formidlende omstændigheder med bøde.

Med venlig hilsen

Anna Murphy
Specialkonsulent